

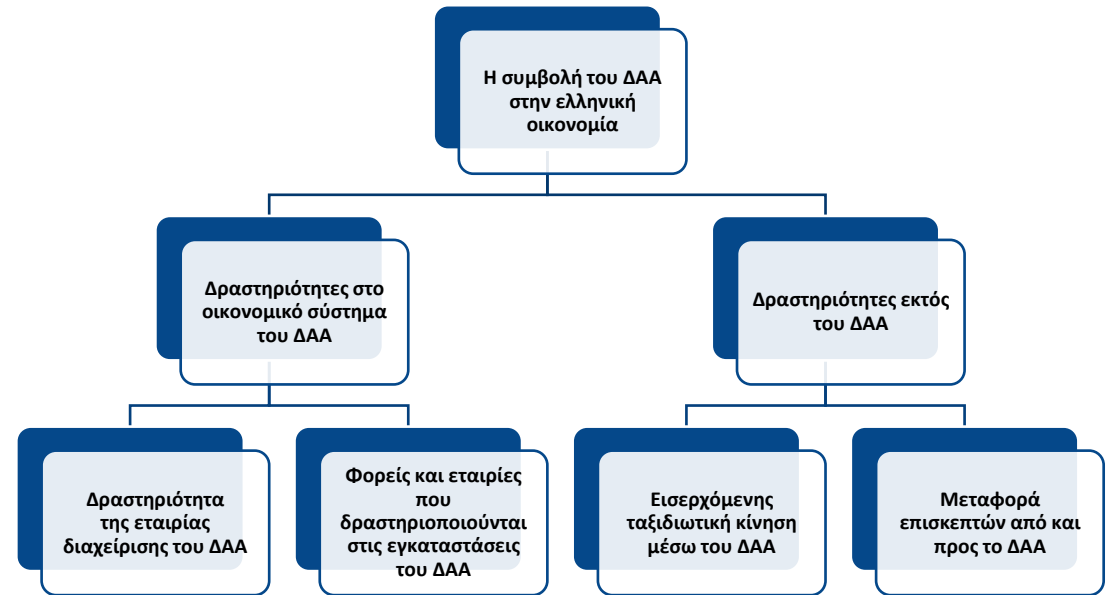
Η συμβολή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών στην ελληνική οικονομία

Αθήνα, 17 Ιουνίου 2025

Σκοπός της μελέτης

Εκτίμηση της συνολικής συνεισφοράς του ΔΑΑ για το 2023

- Από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και μέσα από τη στήριξη της τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα
- Στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας, στην Περιφέρεια Αττικής και στην περιοχή των Μεσογείων
- Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα και εξελίξεις στην ελληνική οικονομία και στα βασικά μεγέθη λειτουργίας του ΔΑΑ για το 2023

Το οικονομικό σύστημα ΔΑΑ περιλαμβάνει τη διαχειρίστρια εταιρεία και πληθώρα άλλων φορέων και επιχειρήσεων

Οικονομικό σύστημα ΔΑΑ

Αεροπορικές εταιρίες

- Εκτελούν πτήσεις στον ΔΑΑ

Χρήστες

- Εταιρίες επίγειας εξυπηρέτησης σε επιβάτες, αεροσκάφη και εμπορεύματα
- Παραδείγματα: Χειρισμός ράμπας και αποσκευών, εφοδιασμός αεροσκαφών με καύσιμα κ.ά.

Ανάδοχοι

- Εταιρίες που έχουν συνάψει με τη διαχειρίστρια εταιρία συμβάσεις παραχώρησης για εμπορικές δραστηριότητες στο χώρο του αεροδρομίου
- Παραδείγματα: εμπορικά καταστήματα, εταιρίες τροφοδοσίας πτήσεων, καταστήματα εστίασης κ.α.

Πάροχοι

- Εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες προς τη διαχειρίστρια εταιρία με δικό τους προσωπικό και οι οποίες αμείβονται για το έργο τους από τη διαχειρίστρια εταιρία
- Παραδείγματα: Υπηρεσίες ασφάλειας, καθαριότητας, συντήρησης κ.α.

ΔΑΑ Α.Ε.

- Διαχειρίστρια εταιρία του αεροδρομίου

Εμπορικό πάρκο

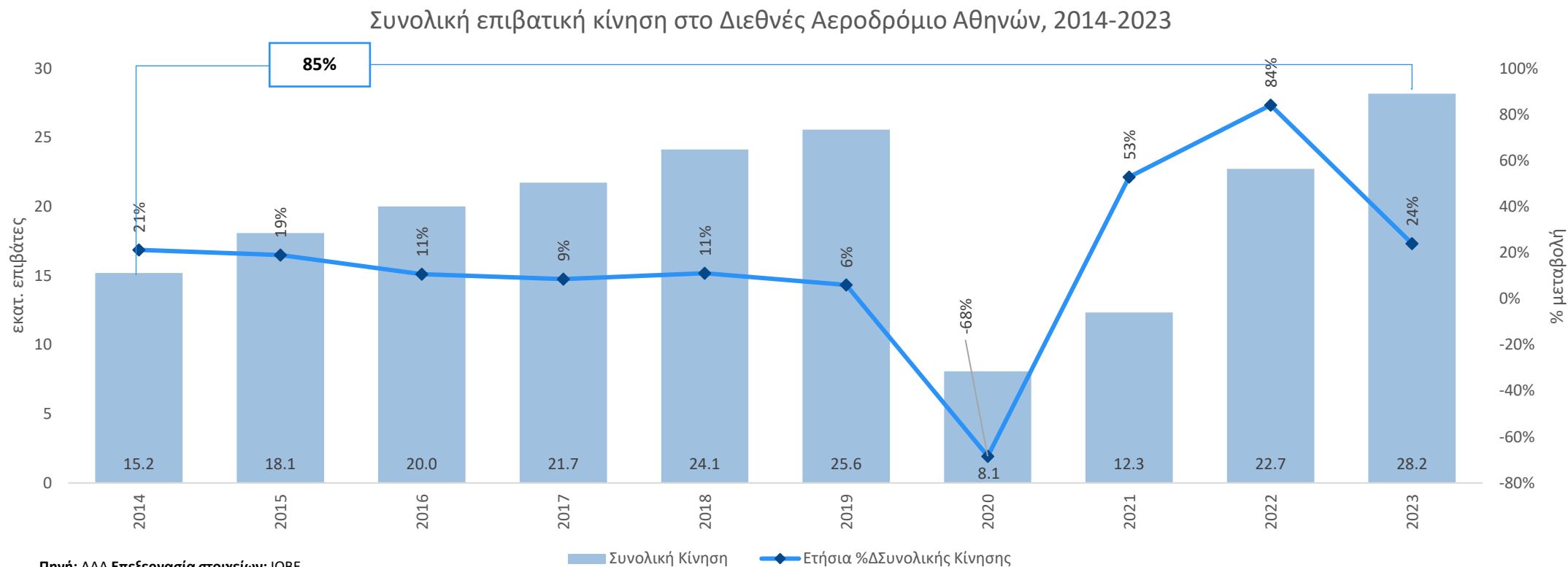
- Στην περιοχή του αεροδρομίου λειτουργούν καταστήματα των εταιριών IKEA, Leroy Merlin, Κωτσόβολος, Factory Outlet και Shell, ο εκθεσιακός χώρος Metropolitan Expo και το ξενοδοχείο Sofitel

Δημόσιες υπηρεσίες

- Δραστηριοποιούνται στο χώρο του αεροδρομίου
- Παραδείγματα: το τελωνείο, η αστυνομία, η πυροσβεστική κ.α.

Το 2023 η επιβατική κίνηση επανήλθε σε επίπεδα υψηλότερα από το 2019 (28,2 εκ. επιβάτες)

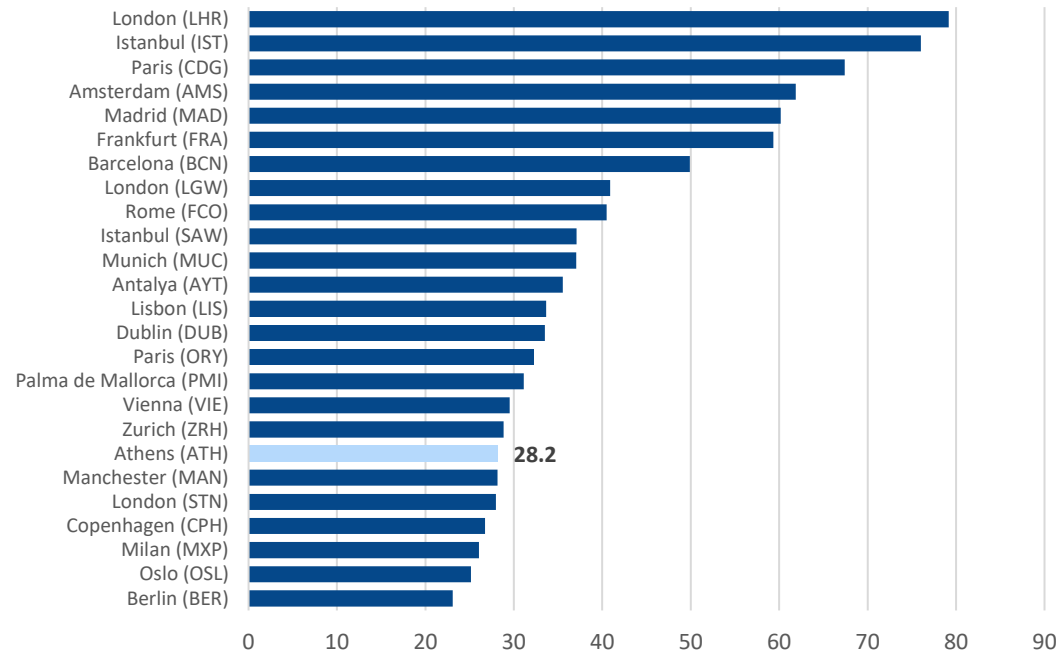

Η σωρευτική αύξηση της επιβατικής κίνησης την τελευταία δεκαετία ανέρχεται σε 85%, ενώ, συγκριτικά με το 2019, η αύξηση της συνολικής επιβατικής κίνησης έφτασε το 10%*.

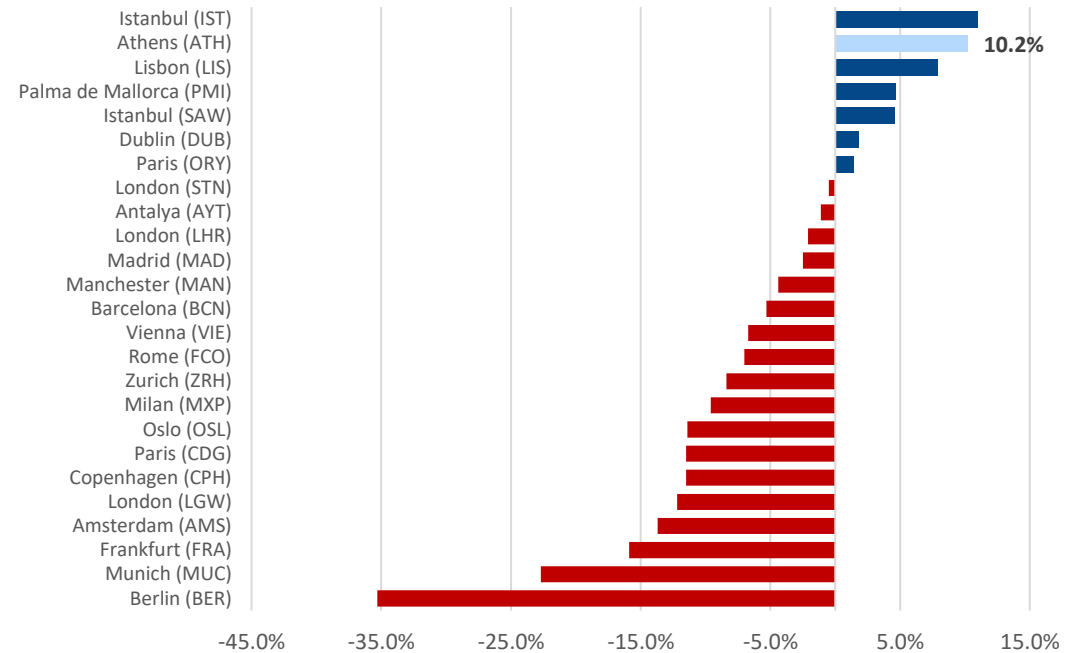
*Από το 2021 έως και τον Μάιο του 2022 πραγματοποιείται η σταδιακή απελευθέρωση των μετακινήσεων, μετά τα περιοριστικά μέτρα που είχαν επιβληθεί λόγω της πανδημίας του COVID-19.

Ο ΔΑΑ ανέκαμψε με ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ανόδου από το 2019 μεταξύ των 25 κορυφαίων ευρωπαϊκών αεροδρομίων

25 Ευρωπαϊκά αεροδρόμια με τη μεγαλύτερη επιβατική κίνηση, 2023

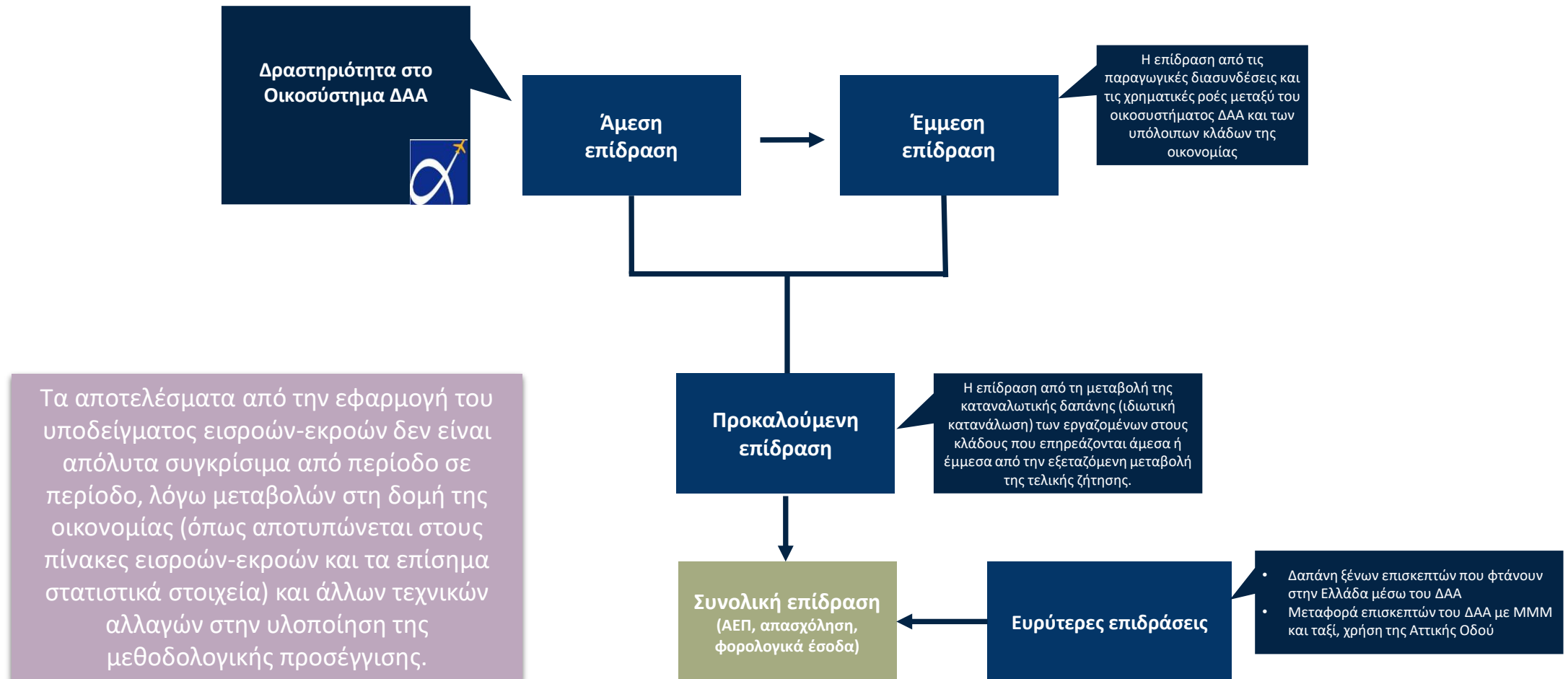
Επιβατική κίνηση στα 25 μεγαλύτερα ευρωπαϊκά αεροδρόμια, %Δ2023/2019

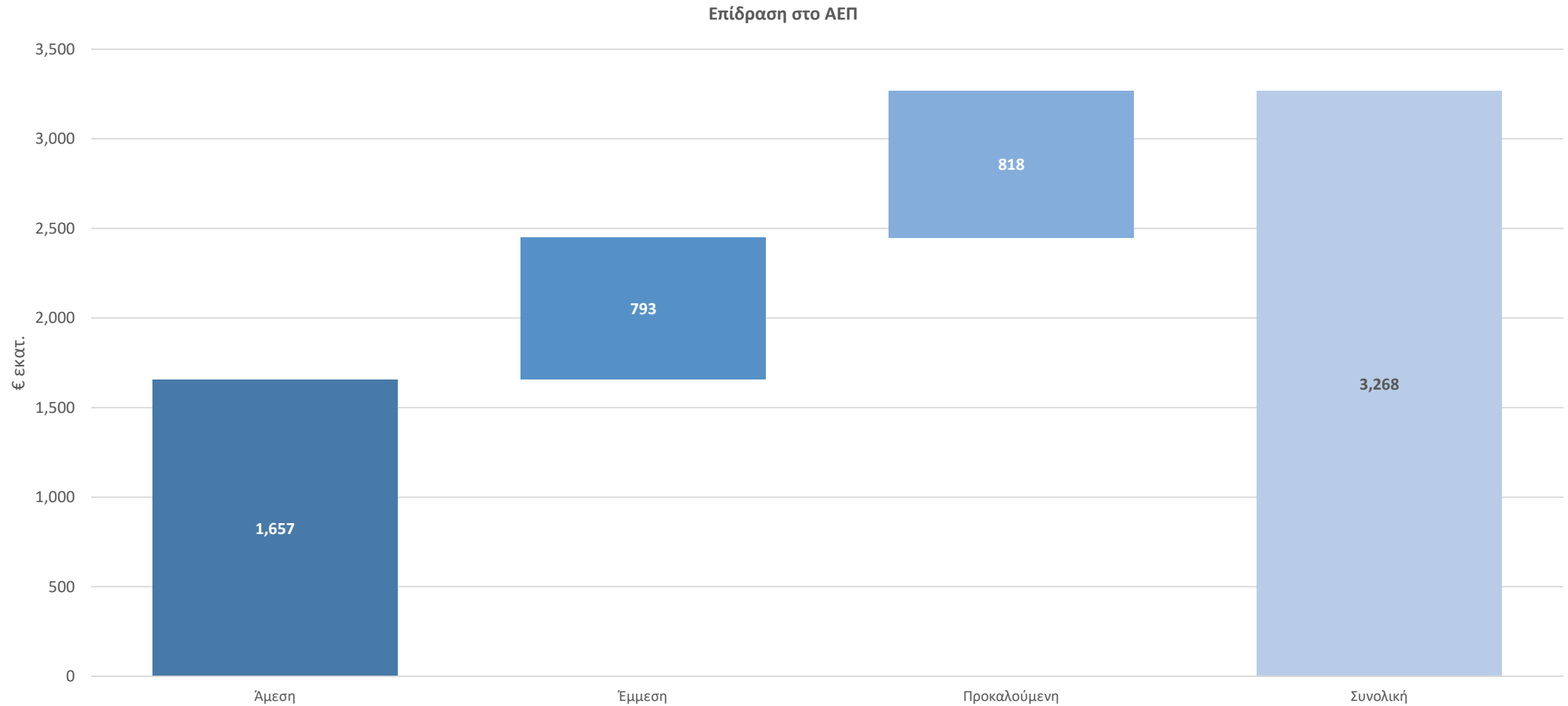
Αντίθετα, αρκετά μεγάλα ευρωπαϊκά αεροδρόμια είχαν χαμηλότερη επιβατική κίνηση το 2023 σε σύγκριση με το 2019

Εκτιμήθηκε το οικονομικό αποτύπωμα της λειτουργίας του ΔΑΑ, λαμβάνοντας υπόψη ευρύτερες αλληλεπιδράσεις

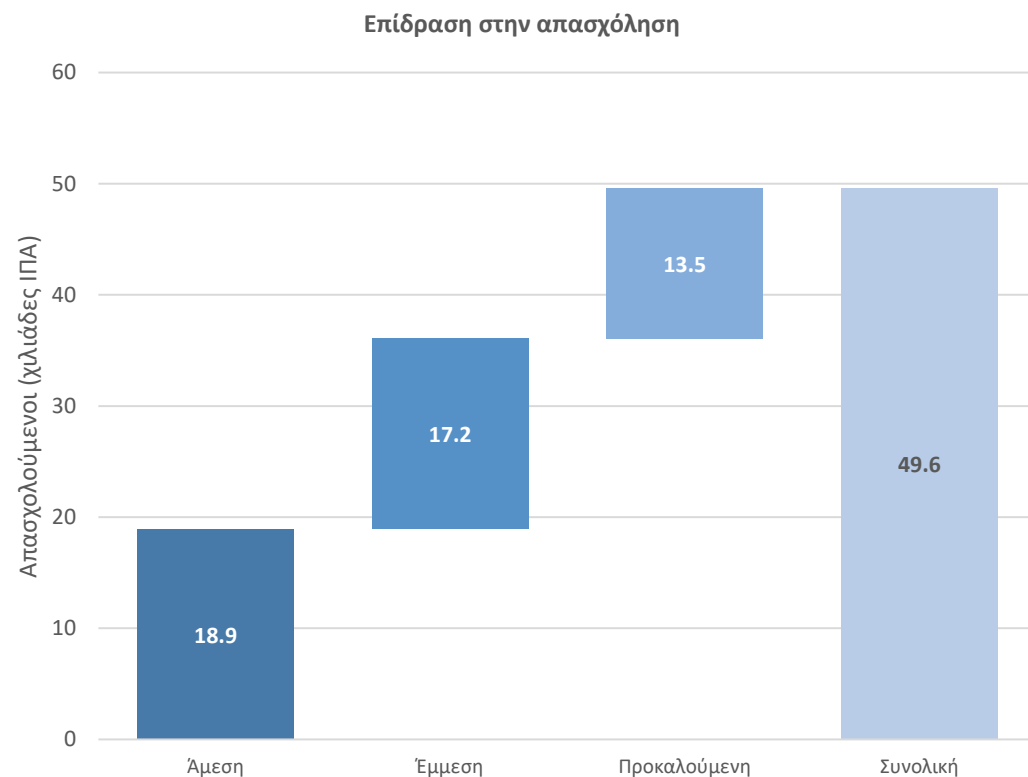
Επισκόπηση της οικονομικής επίδρασης του ΔΑΑ

Η επίδραση του οικοσυστήματος ΔΑΑ σε όρους ΑΕΠ εκτιμάται σε €3,3 δισεκ. το 2023 (1,5% του ΑΕΠ της Ελλάδας)

Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά του οικοσυστήματος ΔΑΑ εκτιμάται σε 50 χιλ. θέσεις εργασίας (1,0% της εγχώριας απασχόλησης)

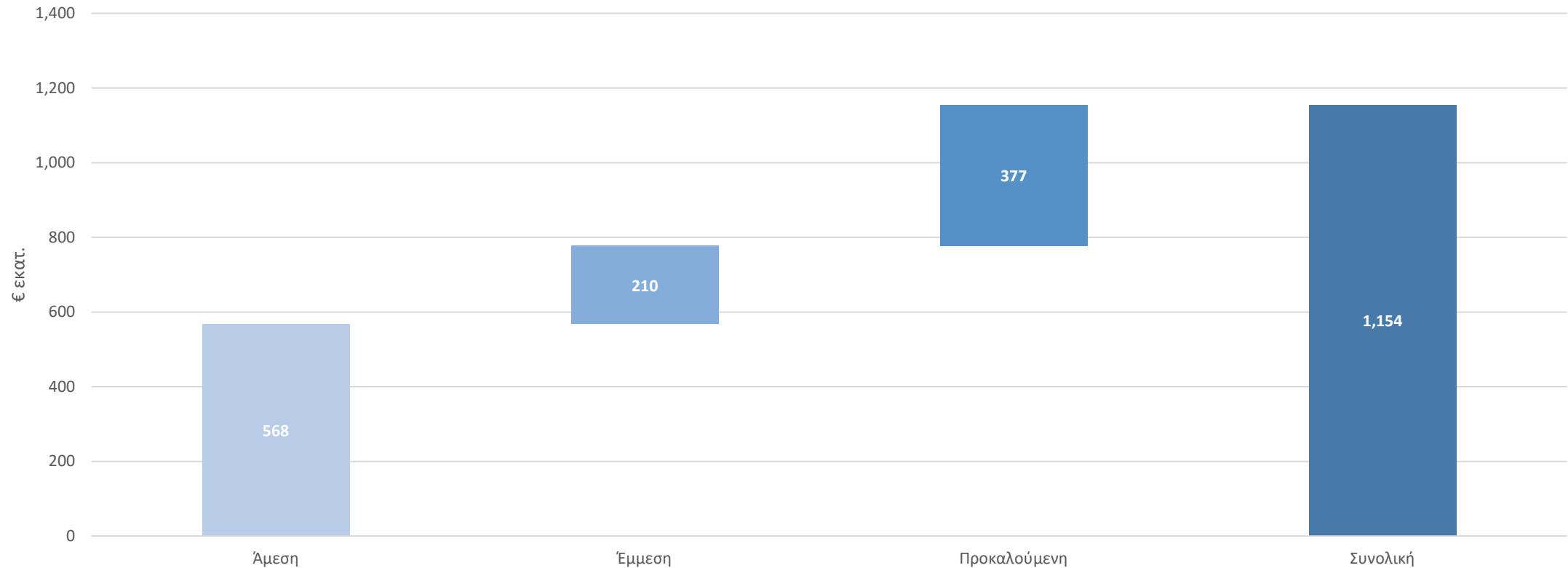

Κατανομή άμεσης απασχόλησης, χιλ. θέσεις εργασίας

Η άμεση επίδραση του ΔΑΑ στην απασχόληση ανέρχεται στις 18,9 χιλ. θέσεις εργασίας, εκ των οποίων οι 4.680 θέσεις αφορούν απασχολούμενους που διαμένουν στα Μεσόγεια

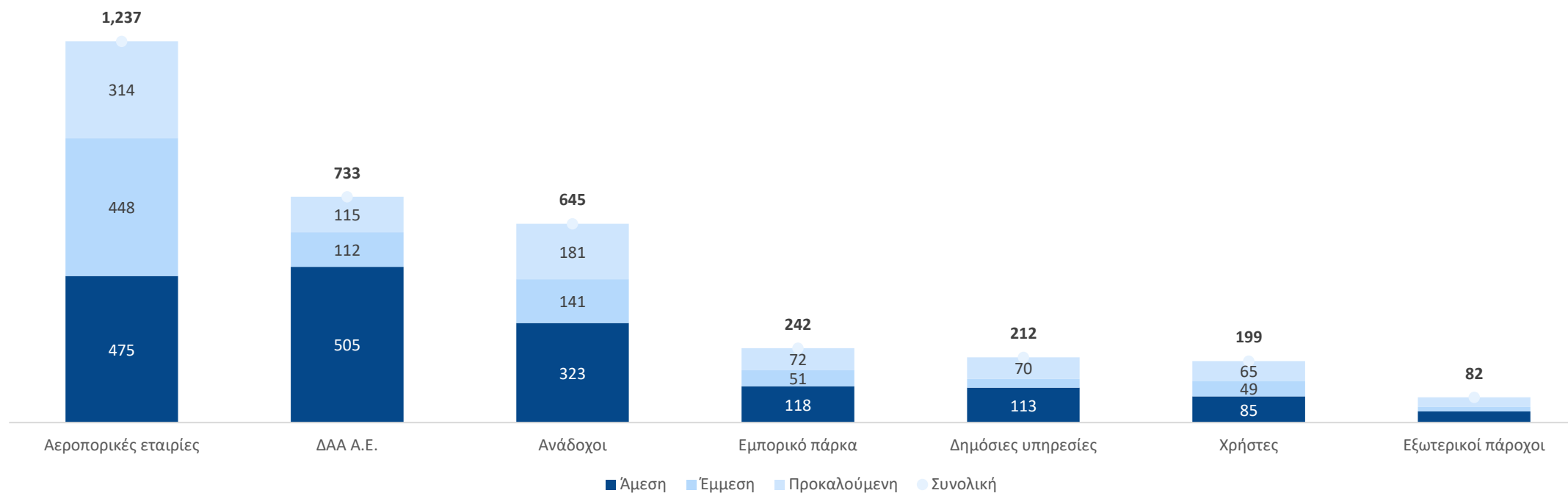
Στα έσοδα του δημοσίου, η συνολική επίδραση του οικοσυστήματος ανέρχεται στα €1,2 δισεκ. (2,0% των συνολικών δημόσιων εσόδων)...

... ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ, ΣΧΕΔΟΝ ΤΑ ΜΙΣΑ ΈΣΟΔΑ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ (€568 εκατ.).

Η μεγαλύτερη επίδραση στο ΑΕΠ από το οικοσύστημα του ΔΑΑ προέρχεται από τη δραστηριότητα των αεροπορικών εταιριών

Επίδραση στο ΑΕΠ ανά φορέα του οικονομικού συστήματος ΔΑΑ, € εκατ., 2023

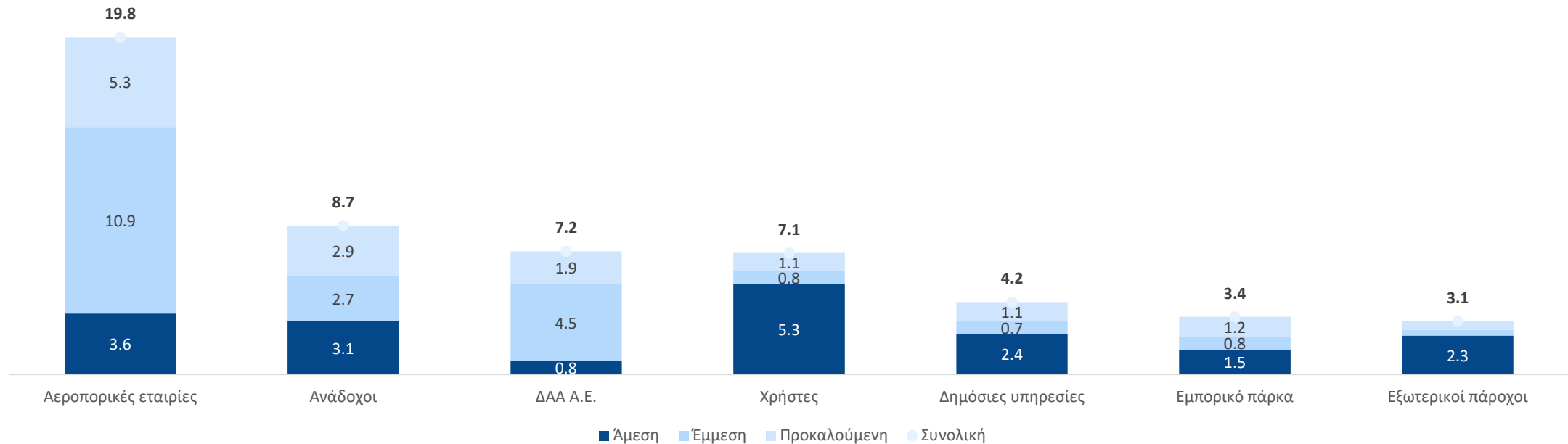

Η συνολική συνεισφορά των αεροπορικών εταιριών εκτιμάται σε €1,2 δισεκ., με τη ΔΑΑ Α.Ε. να ακολουθεί με €733 εκατ. και τους Αναδόχους με €645 εκατ.

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE, **Σημ.:** Τα αποτελέσματα του οικοσυστήματος της ΔΑΑ είναι μικρότερα από το άθροισμα των αποτελεσμάτων ανά φορέα. Οφείλεται στο γεγονός ότι στις λειτουργικές δαπάνες της διαχειρίστριας εταιρίας περιλαμβάνονται οι αμοιβές προς τους παρόχους, οι οποίες καταλογίζονται και ως έσοδά των παρόχων. Επομένως, οι επιδράσεις από τη δραστηριότητα των παρόχων περιλαμβάνονται και στις επιδράσεις της ΔΑΑ Α.Ε., ενώ το άθροισμα των επιδράσεών τους οδηγεί σε διπλομέτρηση των συγκεκριμένων επιδράσεων.

Στην απασχόληση, οι αεροπορικές εταιρίες έχουν την υψηλότερη συνολική επίδραση με 19,8 χιλ. θέσεις εργασίας

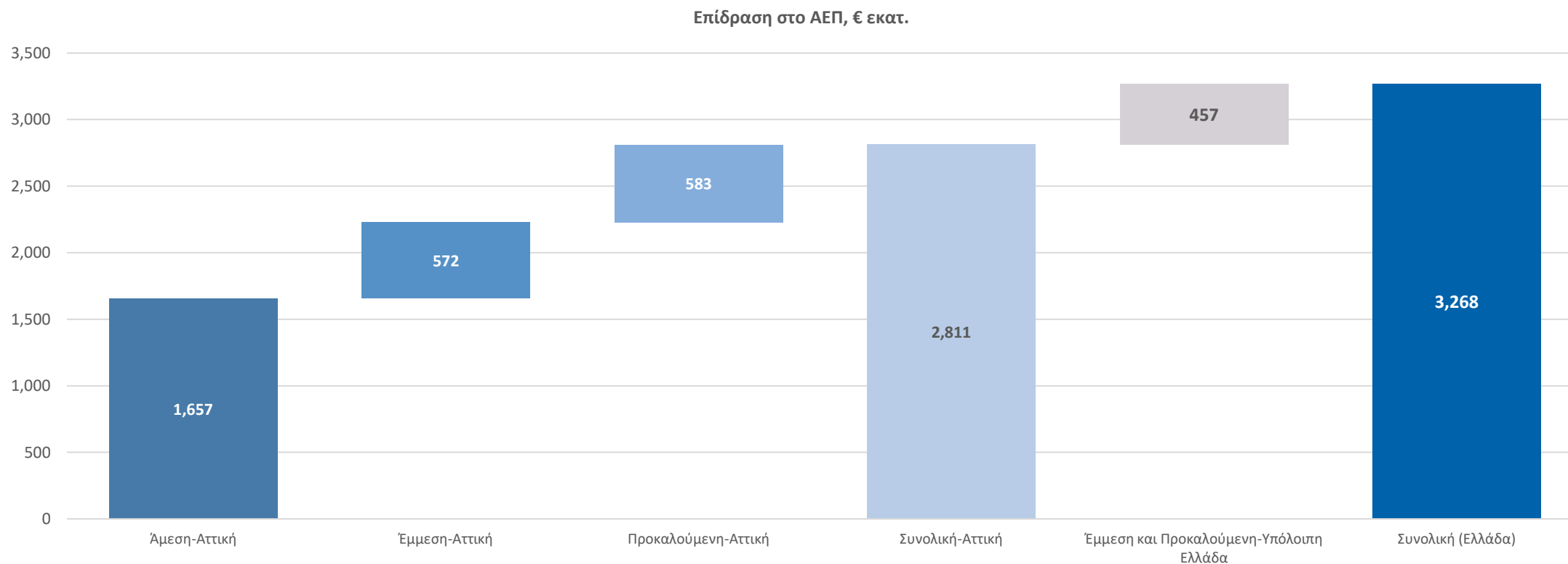
Επίδραση στην απασχόληση ανά φορέα του οικονομικού συστήματος ΔΑΑ, χιλ. θέσεις εργασίας, 2023

Η υψηλότερη άμεση επίδραση συναντάται στους χρήστες με 5,3 χιλ. θέσεις εργασίας και στις αεροπορικές εταιρίες με 3,6 χιλ. θέσεις εργασίας.

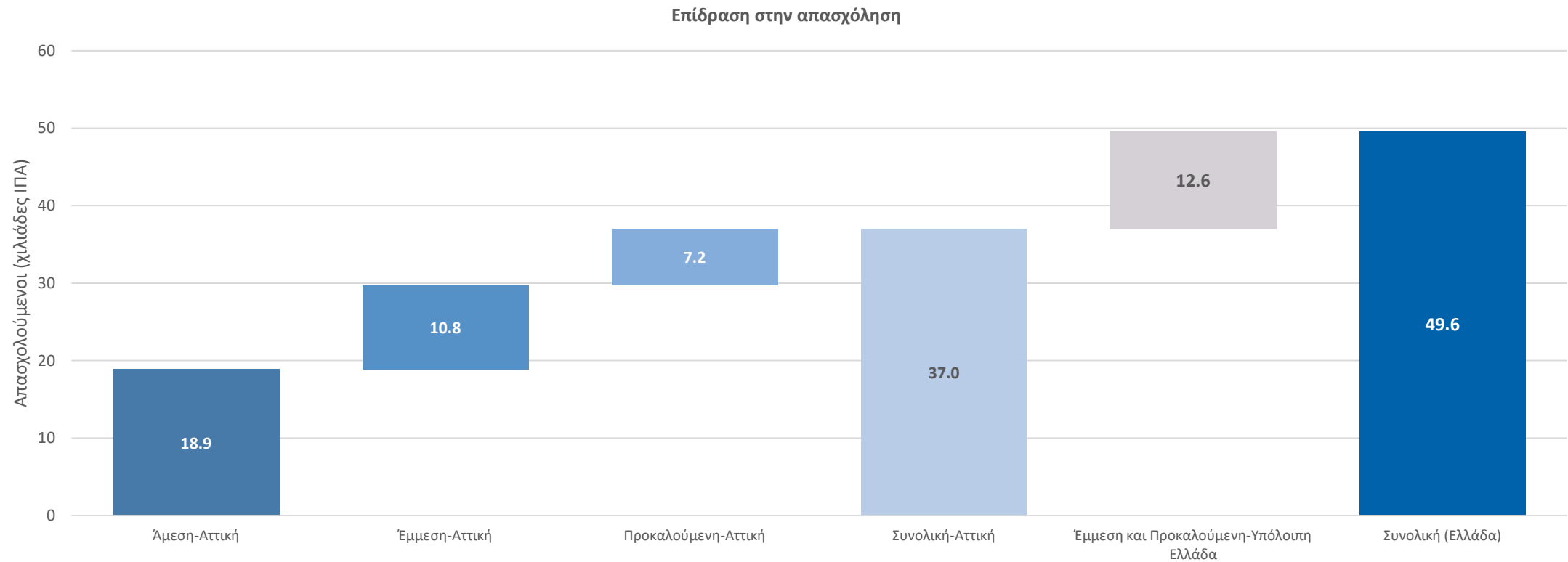
Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE , **Σημ.** : Τα αποτελέσματα του οικοσυστήματος της ΔΑΑ είναι μικρότερα από το άθροισμα των αποτελεσμάτων ανά φορέα. Οφείλεται στο γεγονός ότι στις λειτουργικές δαπάνες της διαχειρίστριας εταιρίας περιλαμβάνονται ριμοιβές προς τους παρόχους, οι οποίες καταλογίζονται και ως έσοδά των παρόχων. Επομένως, οι επιδράσεις από τη δραστηριότητα των παρόχων περιλαμβάνονται και στις επιδράσεις της ΔΑΑ Α.Ε., ενώ το άθροισμα των επιδράσεών τους οδηγεί σε διπλομέτρηση των συγκεκριμένων επιδράσεων.

Η επίδραση στο ΑΕΠ της Αττικής από τη λειτουργία του οικοσυστήματος ΔΑΑ εκτιμάται σε €2,8 δισεκ. για το 2023 (2,7% του ΑΕΠ της περιφέρειας)

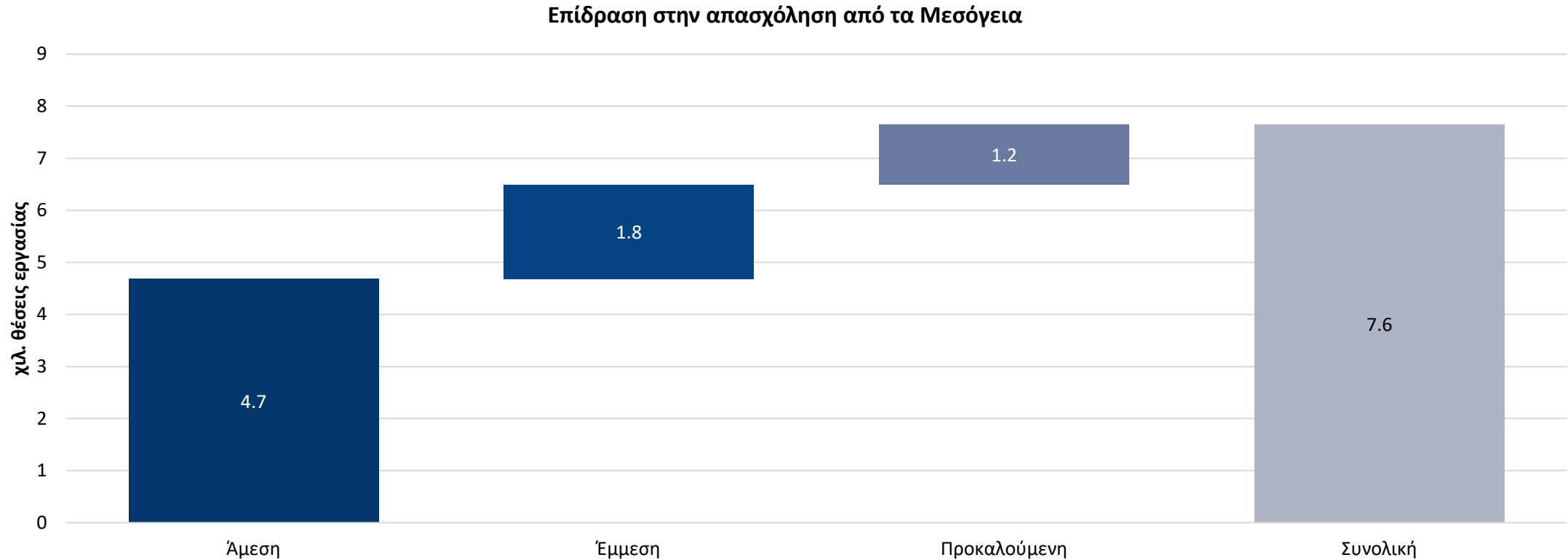
Στα €457 εκατ. ανέρχεται η συμβολή από την εφοδιαστική αλυσίδα και τις προκαλούμενες επιδράσεις από την υπόλοιπη Ελλάδα (14% της συνολικής επίδρασης).

Η επίδραση στην απασχόληση της Αττικής από τις δραστηριότητες του οικοσυστήματος του ΔΑΑ εκτιμάται σε 37,0 χιλ. (2,0% του συνόλου της περιφέρειας)

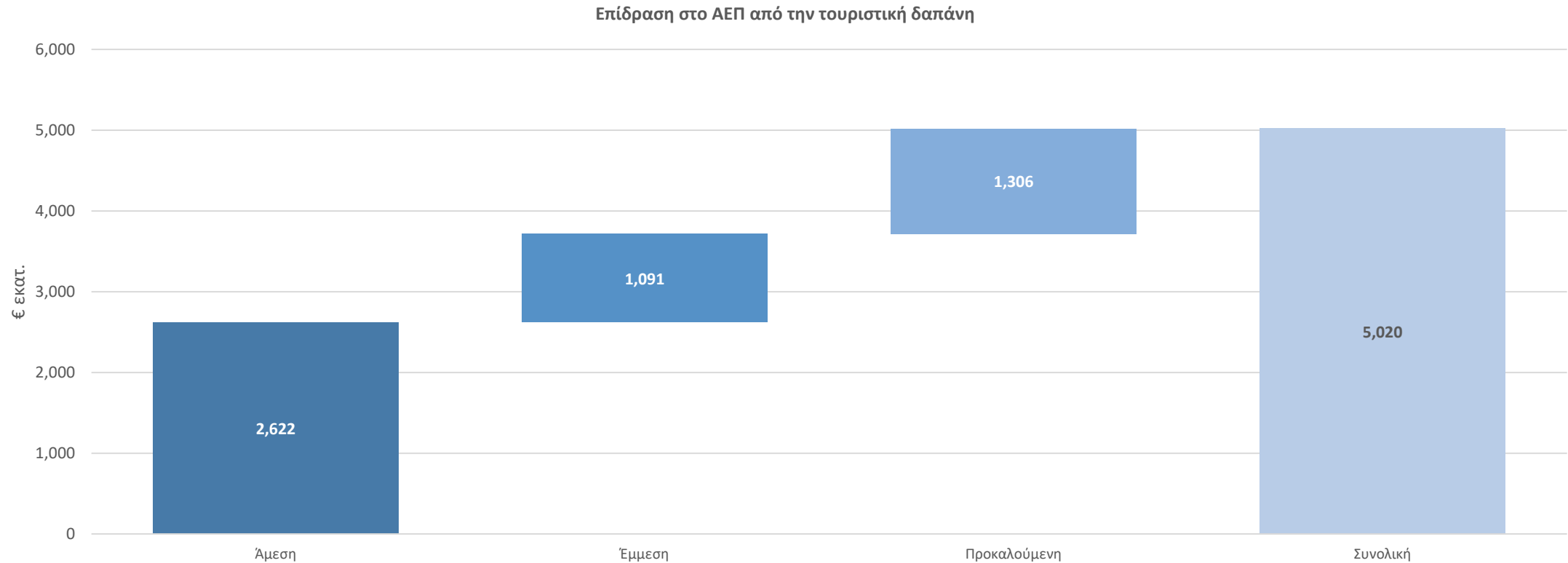
...με τις υπόλοιπες 12,6 χιλ. θέσεις εργασίας να προέρχονται από την υπόλοιπη χώρα (1/4 της συνολικής επίδρασης).

Η άμεση απασχόληση στο ΔΑΑ ατόμων που διαμένουν στην περιοχή των Μεσογείων ανέρχεται σε 4,7 χιλ.

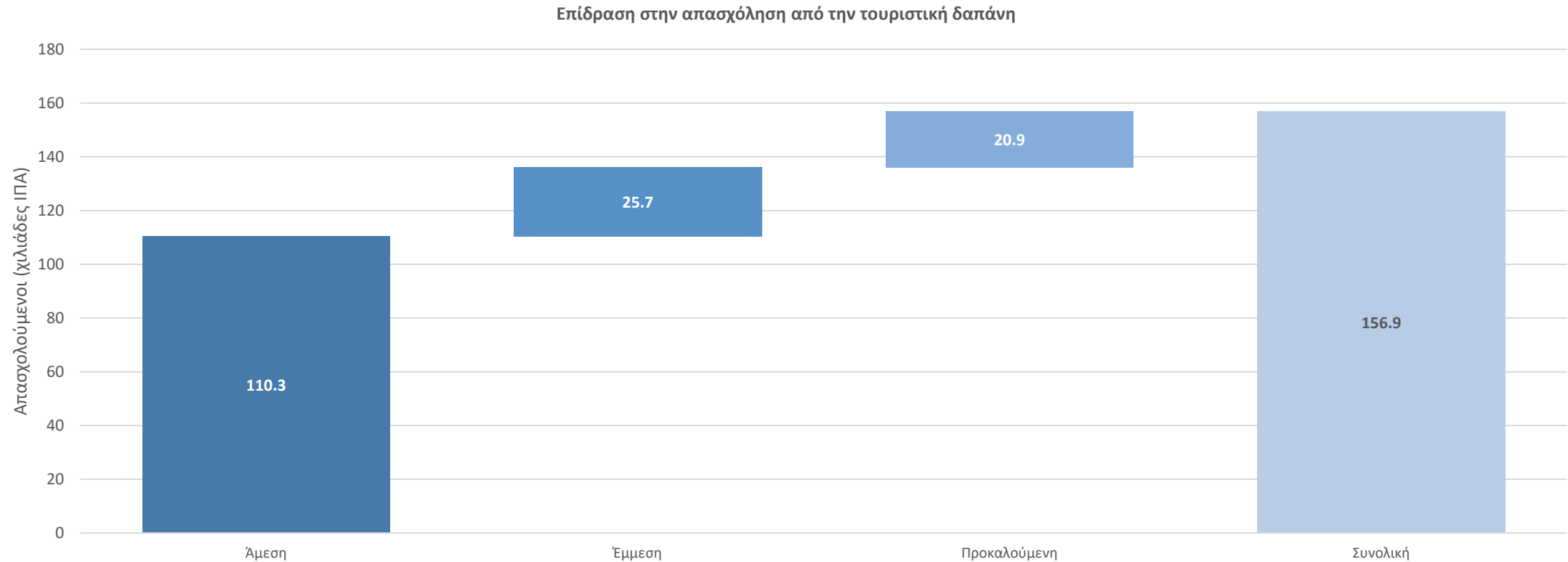
Λαμβάνοντας υπόψη τις έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις, η συνολική συνεισφορά στην απασχόληση στην περιοχή των Μεσογείων εκτιμάται σε 7,6 χιλ. θέσεις εργασίας

Σε όρους ΑΕΠ, η συνολική συμβολή της τουριστικής δαπάνης εκτιμάται σε €5,0 δισεκ. το 2023 (2,2% του ΑΕΠ της χώρας)

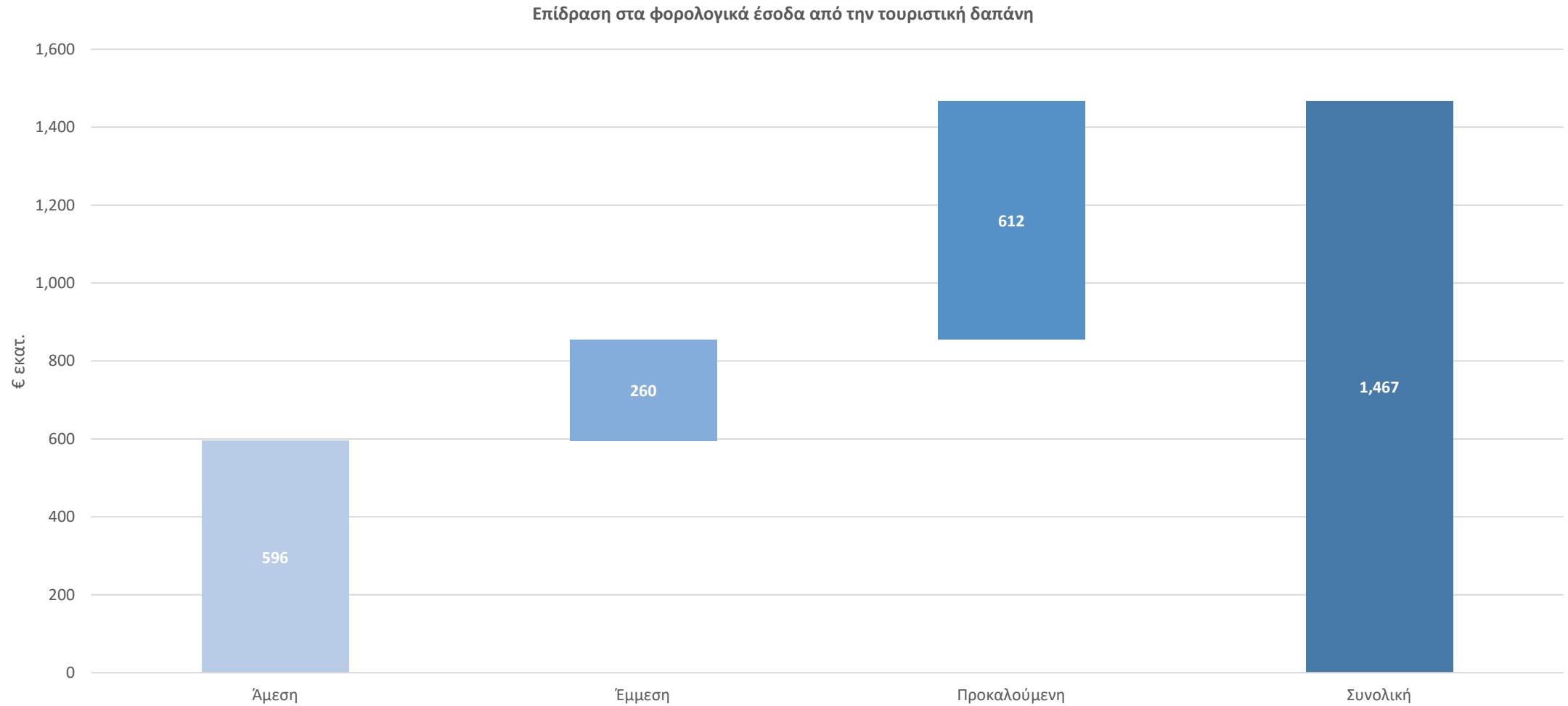
Το 52% (€2,6 δισεκ.) είναι η άμεση επίδραση στο ΑΕΠ, το 22% (€1,1 δισεκ.) προέρχεται από τις έμμεσες επιδράσεις και το υπόλοιπο 26% (€1,3 δισεκ.) - από τις προκαλούμενες.

Στην απασχόληση, εκτιμάται ότι στηρίζονται συνολικά τουλάχιστον 157 χιλ. θέσεις εργασίας μέσα από την τουριστική δαπάνη (3,1% της εγχώριας απασχόληση)

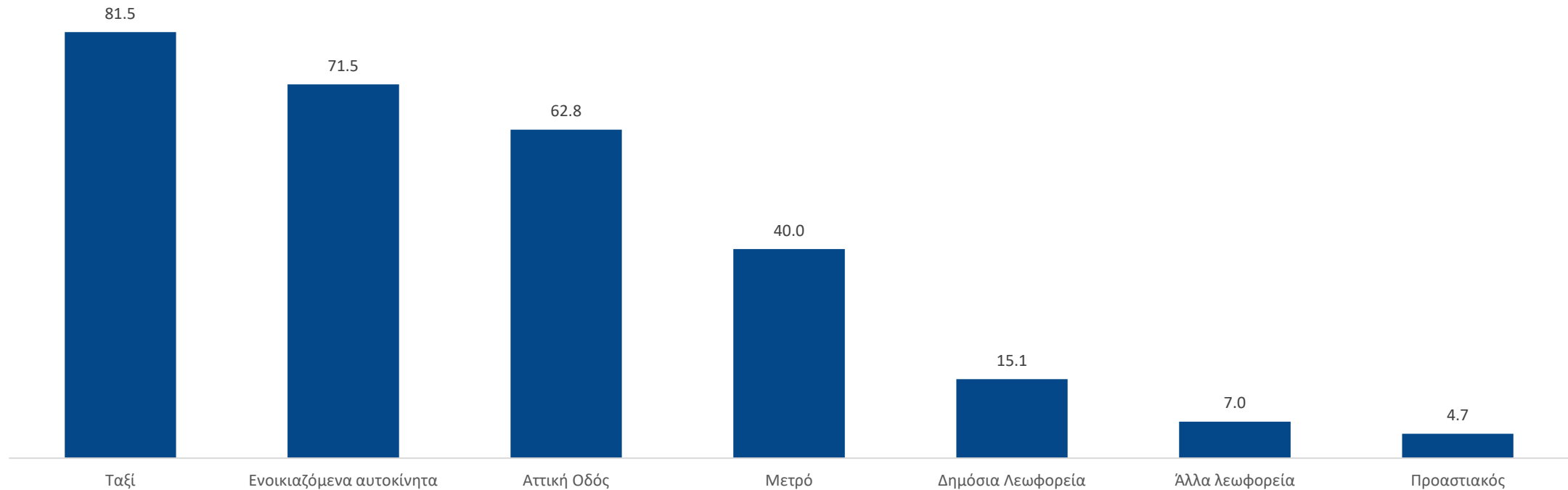
Η τουριστική δαπάνη δημιούργησε άμεσα στην ελληνική οικονομία 110 χιλ. θέσεις εργασίας, 26 χιλ. θέσεις εργασίας μέσω της εφοδιαστικής αλυσίδας και 21 χιλ. μέσω των προκαλούμενων επιδράσεων.

Η επίδραση της τουριστικής δαπάνης στα έσοδα δημοσίου είναι στα €1,5 δισεκ.

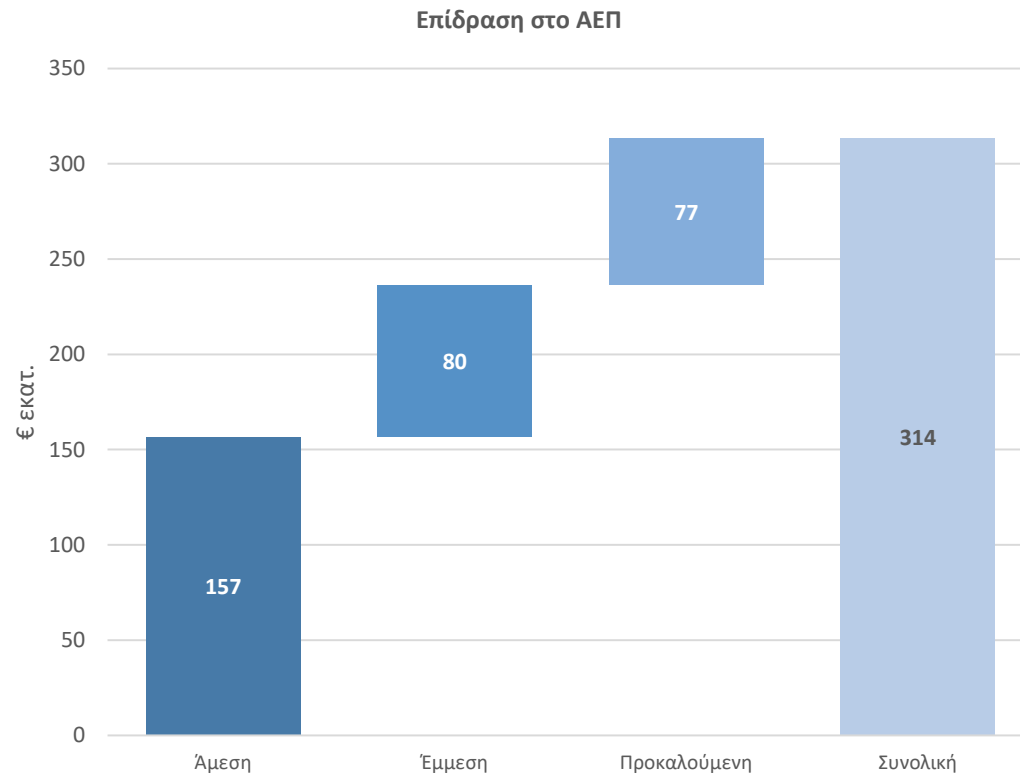
Η μεταφορά επισκεπτών από και προς τον ΔΑΑ επίσης δημιουργεί οικονομική δραστηριότητα στην ελληνική οικονομία

Κύκλος εργασιών από μεταφορικές υπηρεσίες επιβατών από και προς ΔΑΑ, 2023, εκατ. €

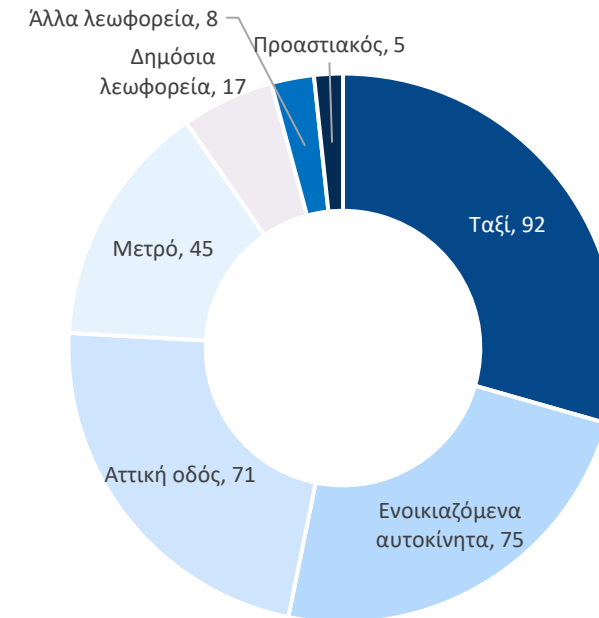

Ειδικότερα, ο κύκλος εργασιών των ταξί που μετακινήθηκαν από και προς ΔΑΑ υπολογίζεται στα €81,5 εκατ. Ακολουθούν τα έσοδα από τα ενοικιαζόμενα αυτοκίνητα με €71,5 εκατ. και η Αττική οδός με €62,8 εκατ.

Σε όρους ΑΕΠ, η συνολική επίδραση των μεταφορικών υπηρεσιών εκτιμάται στα €314 εκατ.

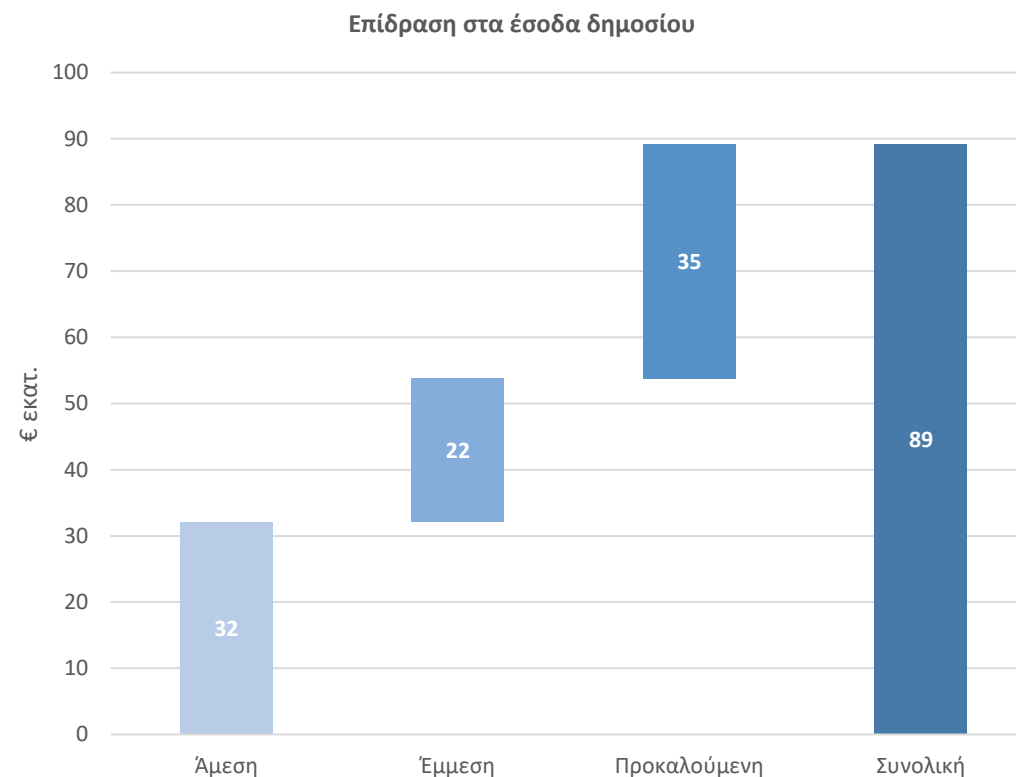
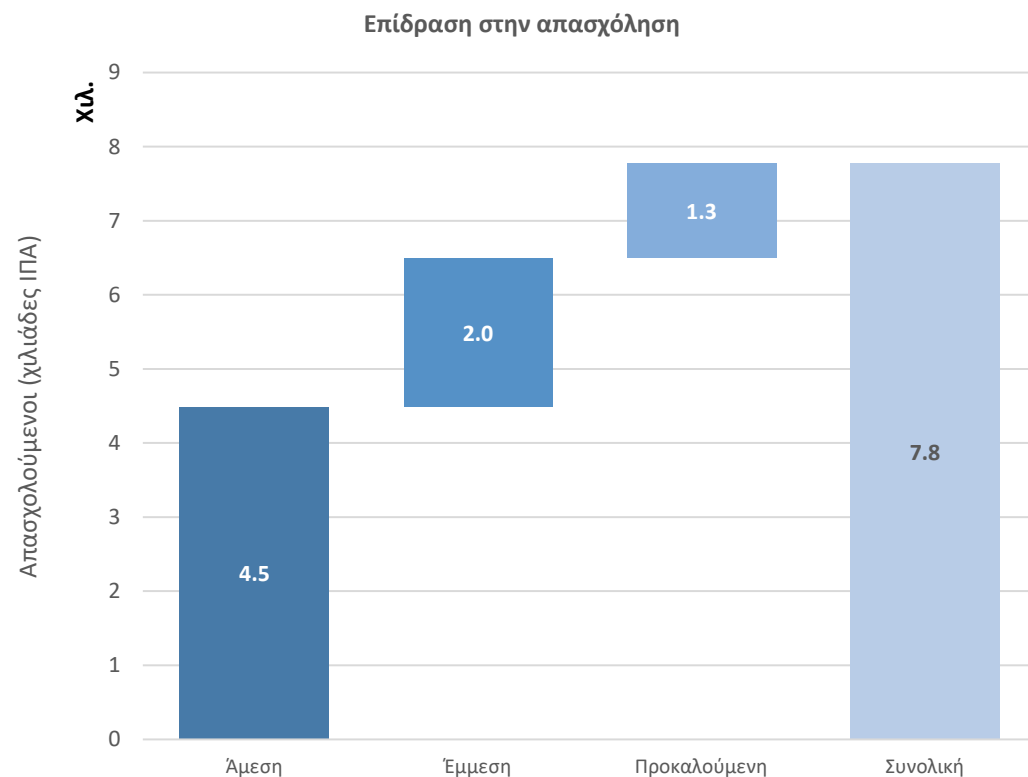

Κατανομή συνολικής επίδρασης ανά μέσο μεταφοράς, εκατ. €

Ειδικότερα, η συνολική συμβολή των ταξί στο ΑΕΠ εκτιμάται στα €92 εκατ., των ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων και της Αττικής Οδού στα €71 εκατ. και του μετρό στα €45 εκατ.

Στις 7,8 χιλ. θέσεις εργασίας η συνεισφορά στην απασχόληση

Στα €89 εκατ. εκτιμάται η επίδραση στα έσοδα από φόρους και εισφορές, εκ των οποίων τα 32 εκατ. είναι αποτέλεσμα της άμεσης επίδρασης (36%).

Συνολικά, το οικοσύστημα του ΔΑΑ συνεισφέρει μέσα από πολλαπλασιαστικές και ευρύτερες επιδράσεις €8,6 δισεκ. στο ΑΕΠ της Ελλάδας (3,8% του συνόλου)

Κατηγορίες	ΑΕΠ (εκατ. €)	Απασχόληση (χιλ. θέσεις απασχόλησης)	Έσοδα δημοσίου (εκατ. €)
Οικοσύστημα ΔΑΑ	3.268	50	1.154
Τουριστική δαπάνη	5.020	157	1.467
Μεταφορικές υπηρεσίες	314	8	89
Σύνολο	8.602	214	2.710

Σε όρους απασχόλησης, η συνολική επίδραση ανέρχεται στις 214 χιλ. θέσεις εργασίας (4,2% της εγχώριας απασχόλησης), όπου το 23% προέρχεται από την οικονομική δραστηριότητα της ΔΑΑ.

Συμπεράσματα

Η δραστηριότητα του ΔΑΑ επανήλθε δυναμικά μετά την ισχυρή πτώση που προκάλεσε η πανδημία

- Το 2023, η επιβατική κίνηση στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ) ξεπέρασε τα επίπεδα του 2019, αγγίζοντας τους 28,2 εκατ. επιβάτες, από 25,6 εκατ. το 2019 και 15,2 εκατ. το 2014.

Ως η βασικότερη πύλη για την εισροή ξένων επισκεπτών, το οικονομικό σύστημα του ΔΑΑ προσφέρει σημαντική στήριξη στην ελληνική οικονομία

- Το 3,8% του ΑΕΠ της χώρας (€8,6 δισεκ.) οφείλεται άμεσα ή μέσα από τις πολλαπλασιαστικές και τις ευρύτερες επιδράσεις στη δραστηριότητα του οικονομικού συστήματος του ΔΑΑ
- Σε όρους απασχόλησης, η συνολική επίδραση υπολογίζεται σε 214 χιλ. θέσεις εργασίας (4,2% της εγχώριας απασχόλησης).
- Η συνολική συνεισφορά στα έσοδα του Δημοσίου υπολογίζεται σε €2,7 δισεκ.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

Ερευνητική ομάδα:

A. Πρελορέντζος, Y. Πουντουράκη και S. Danchev

Επιστημονική επιμέλεια:

N. Βέττας